



Werkplaats Sociaal Domein
Den Haag en Leiden

JULI 2024

Nieuwsbrief



INHOUD

- **Voorwoord**
- **Leerateliers**
 - Professionaliteit in het sociaal domein
 - Gezond en sociaal in de wijk
 - Armoede en schulden
 - Sociaal en inclusief
 - Langer thuis wonen
- **Versterken samenwerking medisch en sociaal domein**
- **Leestips / vooruitblik**

De foto's in deze nieuwsbrief zijn uit eigen archief en deels afkomstig van Pexels en Stichting GetOud.



Werkplaats Sociaal Domein
Den Haag en Leiden

DE HAAGSE
HOGESCHOOL



Hogeschool
Leiden

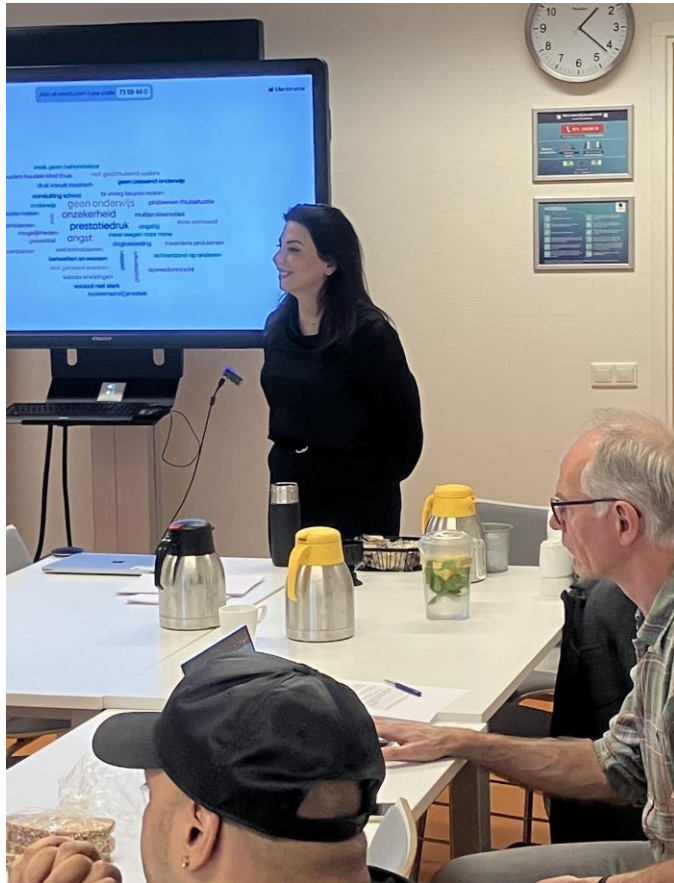


Dit jaar werd op 6 juni in Ede het landelijk symposium van de werkplaatsen georganiseerd. Het motto van de dag is **'Werelden verbinden voor Sociale Kwaliteit'**. Dat is waar we in de werkplaats dagelijks mee bezig zijn. Samen leren en ontwikkelen voor lokale en regionale contexten waarin iedereen mee kan doen op een manier die past en goed doet. En daarvoor moet je werelden verbinden.

Bijvoorbeeld de werelden van inwoners, professionals en beleidsmakers; de werelden van verschillende domeinen zoals zorg, welzijn, wonen en werk; de werelden van ervaringskennis, professionele kennis en wetenschappelijke kennis. Tijdens het symposium besteedde keynote spreker Klasien Horstman (hoogleraar Filosofie van de Publieke Gezondheidszorg aan de Universiteit van Maastricht) aandacht aan de verwevenheid van sociale, fysieke en gezondheidsaspecten van goed en gezond leven in de wijk.

In deze nieuwsbrief laten we ook zien hoe we in onze werkplaats werelden verbinden. We delen enkele high lights van de leerateliers in de afgelopen maanden. Tot slot vertellen we in deze nieuwsbrief graag over een nieuw project van de werkplaats waarvoor we subsidie van het ministerie van VWS ontvangen met de opdracht de samenwerking tussen het medisch en het sociaal domein verder te versterken. Een mooie extra impuls om initiatieven in onze regio verder uit te bouwen.

LEERATELIER PROFESSIONALITEIT IN HET SOCIAAL DOMEIN



Bijeenkomst over thuiszittende leerlingen

Wat doe je als een leerling van de middelbare school maandenlang weinig tot niet naar school gaat? Professionals bij elkaar roepen en alarmbellen laten rinkelen! Leerling en ouders streng toespreken! Want je hebt weliswaar leerrecht, maar als je daar geen gebruik van maakt, wordt het leerplicht. Vanuit deze logica dreigt een leerrechtambtenaar voor je het weet met boetes en een school met het uitschrijven van de leerling.

De strenge toon die misschien voor een 'gewone' leerling werkt, werkt bij deze groep in ieder geval juist niet. De Werkplaats Sociaal Domein en het Leernetwerk Kwetsbare Gezinnen (werkplaats Samen) hebben samen een bijeenkomst georganiseerd over deze ingewikkelde problematiek.

Kalè Othman nam ons 13 februari mee in dit onderwerp dat haar zeer aan het hart gaat. In het kader van haar master deed zij onderzoek naar thuiszittende leerlingen. Wat zij de aanwezigen mee wilde geven was: luister vooral naar de redenen waarom een leerling niet meer naar school gaat en probeer daar op aan te sluiten. Ga niet uit van meteen weer helemaal het les- en toetsrooster volgen, maar kijk samen naar wat voor deze jongere mogelijk is. Zoek met de ouders naar het haalbare, in plaats van ze verwijten te maken. Bevorder het contact met mentor en klasgenoten.

Tussen onder andere medewerkers van Jes Rijnland en jongerenwerkers van SOL Leiden en Voorschoten Voor Elkaar ontstond een interessante uitwisseling van ervaringen.

Voor meer informatie over dit onderwerp: [Werkplaatssamen](#)



LEERATELIER SOCIAAL EN GEZOND IN DE WIJK

Op 13 juni vond de negende editie plaats van het Leeratelier Positieve Gezondheid op de Hogeschool Leiden. De leerateliers worden georganiseerd door de Werkplaats Sociaal Domein Den Haag & Leiden, in samenwerking met de Alliantie Positieve Gezondheid Zuid-Holland Noord. Tijdens de leerateliers wordt kennis gedeeld en leren professionals, beleidsmakers en inwoners uit de regio van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid én van elkaar. Dit keer stond het leeratelier in het teken van spelenderwijs de kracht van Positieve Gezondheid ontdekken en toepassen.

Lector Suzan van der Pas lichtte toe hoe 'serious games' het leren van complexe vraagstukken bevorderen. Ellen Spanjers vertelde tijdens de bijeenkomst hoe zij kwam tot de ontwikkeling van het spel Alles op Tafel. Een serious game waarmee deelnemers op speelse wijze inzicht krijgen in de zes dimensies van Positieve Gezondheid en hun eigen gezondheid.

Daarna gingen de aanwezigen zelf aan de slag, bijvoorbeeld met 'Game of Life', waarbij deelnemers zich al dobbelend over een spinnenweb op de vloer voortbewogen. Met de toolkit 'Positieve Gezondheid op de tekentafel' werd de ideale woon- en leefomgeving onderzocht. Het spel 'Alles op tafel' leidde tot verrassende gespreksonderwerpen en door goed samen te werken wisten deelnemers te ontsnappen uit de escaperoom 'Positieve Gezondheid, er is geen escape!'

Leeratelier Positieve Gezondheid



Voor het volledige verslag en als je verder wilt lezen over de bijeenkomst en de verschillende spellen: [Website Reos nieuws](#)



Op 25 november 2024 van 15.00-17.00 uur vindt het volgende leeratelier plaats. Noteer deze datum alvast in je agenda.





Interprofessionele samenwerking met huisartsen

De hogeschool en de huisartsopleiding van het Leids Universitair Medisch Centrum intensiveren hun samenwerking om interprofessioneel leren en samenwerken tussen sociaal werkers en huisartsen te versterken. Al tijdens hun studie, want het is steeds belangrijker dat toekomstige professionals in het medisch en sociaal domein over de juiste competenties beschikken om interprofessioneel met elkaar te kunnen samenwerken. Doel is onderwijs, onderzoek en praktijk méér met elkaar te integreren.

Hogeschool Leiden en de huisartsopleiding van het LUMC intensiveren hun samenwerking. Met deze samenwerking wordt interprofessioneel leren en samenwerken tussen sociaal werkers en huisartsen versterkt.

Hedwig Vos, hoofd Huisartsopleiding: “Ik ben enorm trots dat deze samenwerking er nu is, want het afstemmen van twee opleidingen op elkaar is niet eenvoudig en vergt een lange adem. Al konden we voortbouwen op eerdere ervaringen, want we werken al nauw samen met de hogeschool, zoals in de learning community Samenwerken in de Wijk. Hier leren huisarts geneeskunde studenten (aio's) en hbo-studenten Sociaal Werk volop samen en wisselen ze kennis en ervaringen uit. En onderzoekers van het lectoraat Sociale Innovatie kijken op hun beurt mee hoe effectief leren in zo'n learning community is.”

[Lees verder.](#)



LEERATELIER ARMOEDE EN SCHULDEN



De Mors aan zet

Er zijn verschillende activiteiten geweest om bewoners te betrekken bij wat er in de wijk gebeurt, zoals gezamenlijke social media acties in de Week van het Geld. Studente Anne Geul van Sociaal Juridische Dienstverlening aan Hogeschool Leiden presenteerde haar onderzoeksresultaten: hoe bereiken we bewoners in de wijk? Daarna gingen we met elkaar in gesprek over de lessen die we hebben geleerd en hoe we onze samenwerking kunnen versterken, en wat daarvoor nodig is. We kijken terug op een mooie bijeenkomst! [Lees verder.](#)

Hackathon tweedaagse Armoede en schulden

In maart dit jaar zijn de tweedejaars studenten SW, SJD en Belgische studenten van de Erasmus Hogeschool Brussel ondergedompeld in wereld van jongeren en jongvolwassenen in armoede en met schulden. Bij deze tweedaagse Hackathon waren veel mensen uit het werkveld van schuldhulpverlening, bewindvoering, GGZ, diverse welzijnsinstellingen en gemeenten aanwezig. Zij gingen in gesprek met de studenten over hun casus.

Verder hebben studenten een inzicht gekregen in het gemeentelijke beleid van Leiden. Wethouder Abdelhaq Jermoumi van Kansengelijkheid, Onderwijs en Jeugd heeft uitgebreid verteld over het beleid in Leiden. Ook spreker Tim 's Jongers kwam aan het woord en kreeg de zaal stil met zijn verhaal over bestaansonzekerheid, kansenongelijkheid en zijn oproep aan professionals om gelijkwaardig met mensen in bestaansonzekerheid op te trekken.

“Ik vind dat jullie het programma volgend jaar weer zouden moeten aanbieden aan de tweedejaars. Het is een leuke manier om te brainstormen over vernieuwende ideeën om mensen in de schulden te helpen samen met andere studenten. Ook door de groepjes te laten bestaan uit studenten van SJD en SW, leer je weer nieuwe mensen kennen buiten je eigen studie. Ik heb veel geleerd en vond het erg leuk!” (reactie van een studente)

[Lees verder.](#)



Werkplaats Sociaal Domein
Den Haag en Leiden

Leerwerkgemeenschap Katwijk en de Voedselbank slaan bruggen

Op maandag 13 mei werden leden van de leerwerkgemeenschap uitgenodigd bij De Voedselbank Katwijk. Het was een waardevolle ontmoeting waarin de leerwerkgemeenschap een nader kennis maakte met het werk van de Voedselbank, met speciale aandacht voor het interactieve lesprogramma 'Krap bij Kas'. Tegelijkertijd werd er gekeken naar mogelijke samenwerkingskansen tussen de leerwerkgemeenschap en De Voedselbank om armoede in de gemeente Katwijk effectief aan te pakken.

De leerwerkgemeenschap is hartelijk ontvangen door Aafke van Rhijn (voorzitter van het bestuur), Robert-Jan van Rijn en Corné Houwaard, bestuursleden van de voedselbank.

Vanuit hogeschool Leiden waren twee derdejaars sociaal werk studenten die stagelopen bij JES Rijnland aanwezig om te ervaren hoe met én van elkaar geleerd wordt. En een vierdejaarsstudent van dezelfde opleiding, die na zijn stage heeft besloten om deel te blijven nemen aan onze leerwerkgemeenschap omdat hij de waarde van deze samenwerking erkent en actief wil bijdragen aan de strijd tegen armoede.

[Lees verder.](#)

'Meer dan 150 gezinnen, wat neerkomt op 450 personen waarvan de helft kinderen zijn, maken momenteel gebruik van de Voedselbank'.



LEERATELIER SOCIAAL EN INCLUSIEF

Essaybundel minor Inclusiviteit in de stad

Een bundeling van vijf essays, geschreven door hbo-studenten Social Work. Zij volgden in studiejaar 2023/2024 een half jaar de minor Inclusiviteit in de stad aan de Haagse Hogeschool. In die minor zoomen we in op hedendaagse uitsluitingsmechanismen die bepaalde groepen in onze samenleving extra hard treffen.

Deze bundel is het resultaat van een vrije opdracht waarin studenten de ruimte kregen om hun gedachten en ideeën te verkennen en uit te drukken over een actueel samenlevingsvraagstuk. In een wereld die voortdurend in beweging is, bieden deze essays een waardevol inzicht in de thema's en kwesties die hen vandaag de dag bezighouden. Het centrale thema van de essays is inclusiviteit. In elk essay is te zien hoe belangrijk dit onderwerp is voor de nieuwe generatie. De auteurs gaan in op de verschillende dimensies van inclusiviteit, variërend van uitsluiting door armoede, door culturele verschillen maar ook door het kiezen van het beroep sekswerk. Uitsluiting heeft een diep effect op het welzijn van mensen, op toegankelijkheid tot instituties en op sociale rechtvaardigheid.

Deze essays weerspiegelen niet alleen hun persoonlijke ervaringen en waarnemingen, maar ook hun diepe betrokkenheid bij het bespreekbaar maken van hun zorgen en het creëren van een rechtvaardigere samenleving.



Kenniscafé Sekswerkbranche

Op 12 juni organiseerden we ons eerste Kenniscafé, met als thema de sekswerkbranche. Met een mooi programma waarin vooral studenten aan het woord waren. De moderator was onze stagiair Joanne Rang, met sidekick Amber Pancham, die haar stage bij ons deze maand afrondt. Er waren maar liefst zes bijdragen van studenten die werden gepresenteerd. Amber gaf uitleg over haar afstudeerscriptie samen met haar begeleider Eward Steenks en er werd een essaybundel uitgedeeld met vijf essays waarin studenten vertellen over een onderwerp wat hen raakt en dat ingaat op het uitsluiten van mensen.

Door studenten van de minor 'Inclusiviteit in de stad' waren vier handreikingen geschreven waarvan er twee over de sekswerkbranche gaan. Een daarvan was door de studenten vormgegeven als tijdschrift en het publiek ontving een exemplaar voor thuis op de salontafel!

Na de presentaties werd het café geopend en het was mooi te zien dat iedereen bleef hangen aan de bar en nog veel verhalen met elkaar uitwisselden. Dit wordt zeker vervolgd!

[Lees verder.](#)



ESSAY BUNDEL

Over hedendaagse uitsluitingsmechanismen die bepaalde groepen in onze samenleving treffen:



LEERATELIER LANGER THUIS WONEN

Age friendly symposium 15 mei

“Een plek van ontmoeting, verbinding, omzien naar elkaar, onderling hulpbetoon én waar ouderen het gewoon gezellig hebben”, zo beschrijft Suzan van der Pas, lector Sociale Innovatie bij de Hogeschool Leiden

Dat mensen geïnteresseerd zijn in het onderwerp ‘Leeftijdsvriendelijke stad en samenleving’ blijkt op 15 mei 2024. Zo’n 100 belangstellenden van diverse pluimage - professionals uit wonen, zorg, welzijn, belangenbehartigers en onderwijs - zijn in Den Haag aanwezig bij het symposium dat Hogeschool Leiden, De Haagse Hogeschool, AFEdeMy, Movisie en Platform ZorgSaamWonen organiseerden.



De gemeente Den Haag sluit zich in 2015 als eerste gemeente van Nederland aan bij het WHO Global Network of Age-friendly Cities. Nadien gevolgd door de gemeente Amsterdam. Nederland steekt daarmee ‘mager af’ in vergelijking met andere Europese landen als bijvoorbeeld Spanje en Ierland, aldus Joost van Hoof, lector Urban Ageing aan de Haagse Hogeschool én een van de andere inleiders van het symposium. De ambitie van de gemeente Den Haag om een seniorenvriendelijke stad te zijn biedt gelukkig veel aanknopingspunten voor onderzoek en kennisontwikkeling. Niet alleen om de gemeente Den Haag en haar inwoners verder te helpen, maar ook andere gemeenten in Nederland en landen die zich verbonden hebben aan het Global Network.

[Lees verder.](#)

Aanpak vraagverlegenheid Oegstgeest

De Werkplaats Sociaal Domein Den Haag & Leiden en Radius Oegstgeest deden onderzoek naar vraagverlegenheid onder senioren. Op dinsdag 26 maart werden de onderzoeksresultaten gepresenteerd tijdens de netwerkbijeenkomst voor professionals binnen zorg en welzijn, georganiseerd door het Sociaal Team Oegstgeest.

De onderzoeker sprak met senioren die eigenlijk op sommige vlakken wel hulp zouden kunnen gebruiken, maar deze behoefte onderdrukten. Bijvoorbeeld omdat zij zelf de controle willen behouden, of actief en bezig willen blijven. Maar ook omdat zij zich bewust zijn van de tekorten in de zorg, en de overvraagde zorgprofessional willen ontzien.

De grootste reden om af te zien van een hulpvraag is dat zij een ander, en met name hun informele netwerk, niet tot last willen zijn. De meeste respondenten uit het onderzoek zijn van plan te wachten tot het écht niet meer gaat en ze wel moeten, met alle risico's van dien.

De bij de bijeenkomst aanwezige professionals, zien voor zichzelf een rol weggelegd in het beter bespreekbaar maken van vraagverlegenheid met hun cliënt en hun naasten. Zij gaven aan wat zij hierin verder nodig hebben, zoals een gesprekstool.

Op 4 juli vond een vervolgbijeenkomst plaats waarbij verschillende professionals een concept-gespreksmethode uittestten. De professionals namen de rol in van cliënt, hulpverlener en observator en probeerden aan de hand van opdrachten en gesprekskaarten uit wat werkt tijdens een gesprek over vraagverlegenheid. De input van de professionals wordt gebruikt om een gesprekstool gericht op vraagverlegen senioren verder te ontwikkelen.



“Eigenlijk moet je al eerder beginnen met oefenen. Start met iets kleins te vragen” aldus een van de aanwezige zorg-professionals over hoe je de omslag van ‘vraagverlegen’ naar ‘vraagvaardig’ kunt maken.

Want vaak blijkt in de praktijk dat het netwerk bijvoorbeeld wel kan helpen en het fijn vindt om iets te kunnen doen, maar: “Onze cliënten zeggen bijna automatisch ‘het kan niet!’”





Ondersteuning senioren en mantelzorgers

In 2023 is het project *'Senioren en mantelzorgers als ervaringsdeskundigen voor langer thuis wonen'* gestart. In dit project onderzoekt het lectoraat Urban Ageing van de Haagse Hogeschool in samenwerking met het platform Woonz wensen en behoeften van senioren over 'comfortabel en veilig thuis blijven wonen bij het ouder worden', en mogelijkheden om hierin te ondersteunen.

Uit desk research en een survey blijkt dat senioren en mantelzorgers, oudere volwassenen die een senior in hun omgeving ondersteunen, tegen veel verschillende zaken aanlopen bij het regelen van zorg en hulp, voor zichzelf of voor de senior. Een voorbeeld is het vinden van de juiste loketten of juiste informatie.

Om een beter beeld te krijgen van de uitdagingen en mogelijkheden rondom en het regelen van zorg en ondersteuning voor senioren zijn er begin 2024 twee verdiepende focusgroepen met mensen van 50 jaar of ouder georganiseerd. Bijna al deze personen hadden ervaring met mantelzorg.

Tijdens de focusgroepen hebben de deelnemers hun ervaringen en oplossingen gedeeld over diverse mantelzorgsituaties en het zoeken naar passende woonvormen. Vervolgens is er samen nagedacht over hoe het regelen van allerlei zaken rondom deze thema's gemakkelijker kan worden gemaakt. Daarbij is er aandacht besteed aan het idee van de 'senior als ervaringsdeskundige' die ondersteuning zou kunnen bieden aan senioren bij onderwerpen rondom langer thuis wonen.

De inzichten die zijn opgedaan zijn van grote waarde en bevestigen dat senioren en mantelzorgers wel wat ondersteuning kunnen gebruiken. Een volgende stap in het project is bepalen hoe we hier invulling aan kunnen gaan geven. Dit willen we graag doen in co-creatie met senioren en mantelzorgers.

Voor meer informatie kan je terecht bij Liesbeth de Witt (l.s.dewit@hhs.nl)





Wonen door de lens van...

In het project 'wonen door de lens van senioren' maakten zeven ouderen uit Delft in 2023 zelf een documentaire over wat voor hen van belang is in het betekenisvol ouder worden. Zij leerden filmen met iPads, leerden interviewen en monteren en ze bezochten wooninitiatieven voor senioren om ook andere senioren te interviewen.

De film is te zien via de QR code:



Inmiddels is de film in verschillende wooninitiatieven bekeken met senioren, om daar gezamenlijk het gesprek aan te gaan over betekenisvol ouder worden.

In samenwerking met Gemeente Delft vond 7 juni een mooie inspiratiebijeenkomst plaats waarbij de film vertoond is aan partners van het zojuist verlengde convenant Langer en Weer thuis. De ouderen die de film maakten gingen na de vertoning in gesprek met de zaal die bestond uit beleidsmakers en bestuurders van organisaties in zorg, welzijn en wonen. Ook Delftse wethouders Joëlle Gooijer en Karin Schrederhof waren aanwezig. Er ontstond een waardevolle uitwisseling, waarbij beiden kanten op mooie vragen gesteld werden.

Hoe zijn de ouderen het ideale wooncomplex en hoe kunnen we samen om kijken naar eenzame bewoners en mensen betrekken bij activiteiten?

Er is ook mooie input verzameld voor de nieuwe film die momenteel gemaakt wordt.

Heeft u interesse de film ook gezamenlijk in uw organisatie te bekijken?

Stuur dan een e-mail naar Zsuzsu Tavy (z.k.c.t.tavy@hhs.nl)



VERSTERKEN MEDISCH EN SOCIAAL DOMEIN

De Werkplaats ontvangt van VWS subsidie om in 2024-2025 in te zetten op de versterking van de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein door drie lokale initiatieven een stap verder te brengen. Eén initiatief is gericht op Positieve Gezondheid in de regio Zuid-Holland Noord en het andere op intramurale en extramurale samenwerking in de ouderenzorg. Het derde project richt zich op de meetbaarheid van dementievriendelijkheid.

Positieve gezondheid in de regio

De Alliantie Positieve Gezondheid Zuid-Holland Noord gaat in drie proeftuinen experimenteren met innovaties gericht op het verplaatsen (dichterbij mensen thuis), voorkomen en/of vervangen van zorg, zodat burgers meer regie krijgen over hun Positieve Gezondheid. We gaan deze aanpak evalueren en op basis daarvan vertalen naar structurele samenwerkingen tussen het medisch- en sociaal domein.

Samenwerking intramuraal en extramuraal

Samen met WoonZorgHaaglanden (WZH) wordt samengewerkt aan het onderzoeken welke vaardigheden uit het sociaal domein (en sociaal werk) van nut kunnen zijn in de ouderenzorg om binnen WZH de organisatie toekomstbestendiger te maken. Daarnaast zullen de bevorderende en belemmerende elementen van samenwerkingen tussen medewerkers in zorg en welzijn worden onderzocht.

Meetbaarheid van dementievriendelijkheid

Alzheimer Nederland zet zich in om kennis te verhogen en het leven van mensen met dementie en hun naasten te ondersteunen: een instrument voor dementievriendelijkheid is daarbij een innovatief nieuw medium om dit mede mogelijk te maken. Er zal een instrument worden ontwikkeld, die wordt gebruikt als opstap naar het evalueren van best practices op het vlak van langer thuis wonen en zelfredzaamheid bij dementie in wijken.



VOORUITBLIK



Werkplaats Sociaal Domein Den Haag en Leiden

AGENDA

- Leeratelier Positieve Gezondheid op maandag 25 november 2024, Locatie Hogeschool Leiden

LEESTIPS

- Artikel 'Klantreis dementie'. **Perspectieven van professionals.** Margaret von Faber (Hogeschool Leiden) en lector Suzan van der Pas schreven een tweede artikel over de opbrengsten van de 'Klantreis dementie', zoals uitgevoerd met werkveldpartners in Alphen aan den Rijn. [Klik hier voor deze publicatie.](#)



- Landelijk Symposium Werkplaatsen [Terugblik Landelijk Symposium 6 juni in Ede.](#)



NIEUWSBRIEF

Aan- of afmelden voor de nieuwsbrief kan door een e-mail te sturen naar Marieke Heesbeen:
heesbeen.m@hsleiden.nl

Volg ons ook op [LinkedIn](#).



Foto: Lotte Engberts



LinkedIn

